

31978L0660

14.8.1978.

SLUŽBENI LIST EUROPSKIH ZAJEDNICA

L 222/11

ČETVRTA DIREKTIVA VIJEĆA

od 25. srpnja 1978.

na temelju članka 54. stavka 3. točke (g) Ugovora o godišnjim financijskim izvještajima za određene vrste trgovačkih društava

(78/660/EEZ)

VIJEĆE EUROPSKIH ZAJEDNICA,

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske ekonomske zajednice, a posebno njegov članak 54. stavak 3. točku (g),

uzimajući u obzir prijedlog Komisije,

uzimajući u obzir mišljenje Europskog parlamenta ⁽¹⁾,

uzimajući u obzir mišljenje Gospodarskog i socijalnog odbora ⁽²⁾,

budući da je usklađenost nacionalnih odredbi koje se odnose na podnošenje i sadržaj godišnjih financijskih izvještaja i godišnjih izvješća, te metode procjene koje se koriste u njima i njihovo objavljivanje, posebno za dionička društva i društva s ograničenom odgovornošću, od posebne važnosti za zaštitu članova i trećih osoba;

budući da je potrebna istodobna usklađenost na tim područjima za takve vrste društava, jer, s jedne strane, aktivnosti tih trgovačkih društava često se protežu izvan granica njihovih državnih područja a, s druge strane, ona ne nude jamstvo trećim osobama iznad iznosa svoje neto imovine; budući da je, nadalje, potreba i hitnost za takvim usklađenjem priznata i potvrđena člankom 2. stavkom 1. točkom (f) Direktive 68/151/EEZ ⁽³⁾;

budući da je potrebno, također, utvrditi najmanji ekvivalent pravnih zahtjeva u Zajednici koji se odnosi na opseg financijskih informacija koje bi trgovačka društva u međusobnom tržišnom natjecanju trebala staviti na raspolaganje javnosti;

budući da godišnji financijski izvještaji moraju odražavati istinito i točno stanje aktive i pasive trgovačkih društava, njihovu financijsku poziciju, dobit ili gubitak; budući da zbog toga mora biti propisan obavezan obrazac bilance i računa dobiti i gubitka i budući da mora biti utvrđen najmanji sadržaj za bilješke o

godišnjem financijskom izvještaju i godišnjem izvješću; budući da, međutim, mogu biti odobrena izuzeća od primjene za određena trgovačka društva od manje gospodarske i socijalne važnosti;

budući da se moraju uskladiti različite metode za procjenu aktive i pasive u potrebnoj mjeri kako bi se osiguralo da godišnji financijski izvještaji sadrže informacije koje su usporedive i ekvivalentne;

budući da godišnji financijski izvještaji svih trgovačkih društava na koja se primjenjuje ova Direktiva moraju biti objavljeni u skladu s Direktivom 68/151/EEZ; budući da, međutim, određena izuzeća od primjene mogu, na sličan način, biti odobrena na ovom području za mala i srednje velika trgovačka društva;

budući da godišnji financijski izvještaji moraju revidirati ovlaštene osobe čije će najmanje kvalifikacije biti predmet naknadnog usklađenja; budući da samo mala trgovačka društva mogu biti oslobođena od ove obveze revizije;

budući je poželjno, onda kada neko trgovačko društvo pripada grupi, da budu objavljena financijski izvještaji grupe koja odražavaju istinito i točno stanje aktivnosti grupe kao cjeline; budući da su, međutim, do stupanja na snagu Direktive Vijeća o konsolidiranim financijskim izvještajima, potrebna izuzeća od primjene određenih odredbi ove Direktive;

budući da, s ciljem rješavanja poteškoća koje proizlaze iz sadašnje pozicije u pogledu zakonodavstva u nekim državama članicama, period koji je dopušten za provedbu određenih odredbi ove Direktive mora biti duži od perioda koji se inače utvrđuje u takvim slučajevima,

DONIJELO JE OVU DIREKTIVU:

Članak 1

1. Mjere za usklađenje predviđene ovom Direktivom

⁽¹⁾ SL C 129, 11.12.1972., str. 38.

⁽²⁾ SL C 39, 7.6.1973., str. 31.

⁽³⁾ SL L 65, 14.3.1968., str. 8.

primjenjuju se na zakone i druge propise država članica koje se odnose na sljedeće vrste trgovačkih društava:

— u Njemačkoj:

die Aktiengesellschaft, die Kommanditgesellschaft auf Aktien, die Gesellschaft mit beschränkter Haftung,

— u Belgiji:

la société anonyme/de naamloze vennootschap, la société en commandite par actions/de commanditaire vennootschap op aandelen, la société de personnes à responsabilité limitée/de personenvennootschap met beperkte aansprakelijkheid,

— u Danskoj:

aktieselskaber, kommanditaktieselskaber, anpartsselskaber,

— u Francuskoj:

la société anonyme, la société en commandite par actions, la société à responsabilité limitée,

— u Irskoj:

public companies limited by shares or by guarantee, private companies limited by shares or by guarantee,

— u Italiji:

la società per azioni, la società in accomandita per azioni, la società a responsabilità limitata,

— u Luxemburgu:

la société anonyme, la société en commandite par actions, la société à responsabilité limitée,

— u Nizozemskoj:

de naamloze vennootschap, de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid,

— u Ujedinjenoj Kraljevini:

public companies limited by shares or by guarantee, private companies limited by shares or by guarantee.

2. Do naknadnog usklađenja države članice ne trebaju primjenjivati odredbe ove Direktive na banke i ostale financijske institucije ili na osiguravajuća društva.

ODJELJAK 1.

Opće odredbe

Članak 2.

1. Godišnji financijski izvještaji obuhvaćaju bilancu, račun dobiti i gubitka i bilješke uz financijski izvještaj. Ti dokumenti sačinjavaju složenu cjelinu.

2. Oni se izrađuju jasno i u skladu s odredbama ove Direktive.

3. Godišnji financijski izvještaji daju istinit i pošten prikaz aktive i pasive društva, njegovo financijsko stanje, te dobit ili gubitak.

4. Tamo gdje primjena odredbi ove Direktive ne bi bila dostatna za dobivanje istinitog i poštenog prikaza u okviru značenja stavka 3., moraju se dostaviti dodatne informacije.

5. Tamo gdje, u izuzetnim slučajevima, neka odredba ove Direktive nije spojiva s obvezom propisanom u stavku 3., od te odredbe se mora odstupiti kako bi se pribavilo istinit i točan prikaz u okviru značenja stavka 3. Svako takvo odstupanje mora biti objavljeno u bilješkama uz financijski izvještaj zajedno s objašnjenjem razloga za to i izjavom o njenom učinku na aktivu, pasivu, financijsku poziciju, te dobit ili gubitak. Države članice mogu definirati odnosne iznimne slučajeve i propisati posebna, odgovarajuća pravila.

6. Države članice mogu ovlastiti ili zatražiti da se u godišnjim financijskim izvještajima objavljuju dodatne informacije povrh onih koje se moraju objavljivati u skladu s ovom Direktivom.

ODJELJAK 2.

Opće odredbe u vezi s bilancom i računom dobiti i gubitka

Članak 3.

Obrazac bilance i računa dobiti i gubitka, posebno u pogledu oblika koji je usvojen za njihovo podnošenje, ne može se promijeniti od jedne do druge financijske godine. Odstupanja od ovog načela dopuštena su samo u iznimnim slučajevima. Takvo odstupanje mora se objaviti u bilješkama uz financijski izvještaj, zajedno s objašnjenjem razloga za odstupanje.

Članak 4.

1. U bilanci i računu dobiti i gubitka, stavke propisane u člancima 9., 10., i 23. do 26. moraju biti iskazane posebno prema naznačenom redosljedu. Detaljnija daljnja podjela stavki se dopušta, uz poštovanje obrasca. Nove stavke se mogu dodati uz uvjet da njihov sadržaj nije obuhvaćen niti jednom od stavki koje su propisane obrascem. Države članice mogu zatražiti takve daljnje podjele ili nove stavke.

2. Obrazac, nomenklatura i terminologija stavki u bilanci i računu dobiti i gubitka, kojima prethode arapske brojke, moraju biti prilagođeni tamo gdje to zahtijeva posebna priroda nekog poduzeća. Države članice mogu zatražiti takva usklađenja za poduzeća koja čine dio nekog posebnoga gospodarskog sektora.

3. Stavke bilance i računa dobiti i gubitka, kojima prethode arapske brojke, mogu se kombinirati tamo gdje:

- (a) su one nematerijalne u iznosu u smislu članka 2. stavka 3.; ili
- (b) takva kombinacija omogućava jasniji prikaz, uz uvjet da su tako kombinirane stavke obrađene posebno u bilješkama uz financijske izvještaje. Države članice mogu zahtijevati takvu kombinaciju.

4. Za svaku stavku bilance i računa dobiti i gubitka, mora biti iskazana brojka koja se odnosi na odgovarajuću stavku za prethodnu financijsku godinu. Država članica može propisati, tamo gdje te brojke nisu usporedive, da se brojka za prethodnu godinu treba uskladiti. U svakom slučaju, nemogućnost uspoređivanja i svako usklađenje brojki treba objaviti u bilješkama uz financijske izvještaje, uz odgovarajuću napomenu.

5. Osim kada postoji odgovarajuća stavka za prethodnu financijsku godinu u okviru značenja stavka 4. stavka bilance i računa dobiti i gubitka za koju ne postoji iznos se ne iskazuje.

Članak 5.

1. Pomoću izuzeća od primjene članka 4. stavaka 1. i 2., države članice mogu propisati posebne obrasce za godišnje financijske izvještaje investicijskih društava i financijskih holding društava, uz uvjet da takvi obrasci prikazuju stanje tih trgovačkih društava na način ekvivalentan prikazu iz članka 2. stavka 3.

2. U smislu ove Direktive, „investicijsko društvo” znači samo:

- (a) ona trgovačka društva čiji je isključivi cilj ulaganje sredstava u različite vrijednosnice, nekretnine i ostalu imovinu s jedinim ciljem raspoređivanja investicijskog rizika i davanja dioničarima dobiti od rezultata upravljanja njihovom imovinom;
- (b) ona trgovačka društva koja su povezana s investicijskim društvima s fiksnim kapitalom, ako je jedini cilj tako povezanih društava da stječu u potpunosti uplaćene dionice izdane od strane tih investicijskih društava bez utjecaja na odredbe članka 20. stavka 1. točke (h) Direktive 77/91/EEZ ⁽¹⁾.

3. U smislu ove Direktive, „financijsko holding društvo” znači samo ono trgovačko društvo čiji je jedini cilj stjecati udjele u drugim trgovačkim društvima i upravljati takvim udjelima i pretvarati ih u dobit, a bez neposrednog ili posrednog uključivanja u upravljanje tim trgovačkim društvima, i to bez utjecaja na njihova prava kao članova trgovačkog društva. Ograničenja koja su nametnuta za aktivnosti tih trgovačkih društava moraju biti takva da postupanje u skladu s navedenim ograničenjima može nadzirati upravna ili sudska vlast.

Članak 6.

Države članice mogu odobriti ili zahtijevati prilagodbu obrasca bilance i računa dobiti i gubitka kako bi uključile raspodjelu dobiti ili postupanje s gubitkom.

Članak 7.

Zabranjen je bilo kakav prijeboj između stavki aktive i pasive ili između stavki prihoda i rashoda.

ODJELJAK 3.

Obrazac bilance

Članak 8.

Za podnošenje bilance, države članice propisuju jedan ili oba od obrazaca propisanih člancima 9. i 10. Ako država članica

⁽¹⁾ SL L 26, 31.1.1977., str. 1.

propíše oba, ona može dopustiti društvima da odaberu jedan od obrazaca bilance.

Članak 9.

Aktiva

A. Upisani, a neuplaćeni kapital

od kojeg je pozvano na uplatu

(osim ako nacionalno pravo predviđa da se pozvani upisani kapital iskaže u okviru „Pasive” bilance. U tom slučaju se dio pozvanog, ali još neuplaćenog, kapitala mora iskazati kao aktiva u okviru pozicije A ili pozicije D naslova II. točke 5.).

B. Rashodi osnivanja

kako je to definirano nacionalnim pravom, ako nacionalno pravo dopušta da se ovi rashodi iskažu kao aktiva. Nacionalno pravo može također propisivati da se rashodi osnivanja iskazuju kao prva stavka unutar „Nematerijalne aktive”.

C. Dugotrajna aktiva

I. Nematerijalna aktiva

1. Troškovi istraživanja i razvoja, ako nacionalno pravo dopušta da se iskazuju kao aktiva.
2. Koncesije, patenti, licencije, žigovi i slična prava i imovina, ako su:
 - (a) nabavljena uz naknadu i ne trebaju se iskazati u okviru pozicije C naslova I. točke 3.; ili
 - (b) su izrađeni od strane samog poduzeća, ako nacionalno pravo dopušta da se iskazuju kao aktiva.
3. „Goodwill”, do iznosa dane naknade.

4. Predujmovi.

II. Materijalna aktiva

1. Zemljište i zgrade.
2. Postrojenje i strojevi.
3. Ostala ugrađena oprema, alati i oprema.
4. Predujmovi i materijalna aktiva u nastajanju.

III. Financijska aktiva

1. Udjeli u povezanim poduzećima.
2. Zajmovi dani povezanim poduzećima.
3. Sudjelujući interesi.
4. Zajmovi poduzećima s kojima je trgovačko društvo povezano preko sudjelujućeg interesa.
5. Investicije koje se smatraju dugotrajnom aktivom.
6. Ostali dani zajmovi.
7. Vlastite dionice (s naznakom njihove nominalne vrijednosti, ili ako ne postoji nominalna vrijednost, njihove knjigovodstvene vrijednosti) do iznosa koji se, po nacionalnom pravu, može iskazati u bilanci.

D. Tekuća aktiva

I. Zalihe

1. Sirovine i potrošna roba.
2. Nedovršena proizvodnja.
3. Gotovi proizvodi i trgovačka roba.
4. Predujmovi.

II. Potraživanja

(potraživanja koja dospijevaju u roku dužem od godine dana moraju se iskazati posebno za svaku stavku).

1. Potraživanja od redovitih kupaca.
2. Potraživanja od povezanih društava.
3. Potraživanja od trgovačkih društava s kojima je društvo vezano sudjelujućim interesom.
4. Ostala potraživanja.
5. Upisani, a još neuplaćeni kapital koji je pozvan na plaćanje (osim ako nacionalno pravo predviđa da se kapital pozvan na plaćanje može iskazati kao aktiva pod A).
6. Predujmovi i obračunati prihod (osim ako nacionalno pravo predviđa za takve stavke da se mogu iskazati kao aktiva pod E).

III. *Vrijednosnice*

1. Udjeli u povezanim poduzećima.
2. Vlastite dionice (s naznakom njihove nominalne vrijednosti ili, ako ne postoji nominalna vrijednost, njihove knjigovodstvene vrijednosti) do iznosa koji se, po nacionalnom pravu, može iskazati u bilanci.
3. Ostale vrijednosnice.

IV. *Gotovina u banci i blagajni*E. **Predujmovi i obračunati prihod**

(osim ako nacionalno pravo propisuje da se takve stavke iskazuju kao aktiva pod pozicijom D naslovom II. točkom 6.).

F. **Gubitak financijske godine**

(osim ako nacionalno pravo propisuje da se stavka iskazuje pod pozicijom A naslovom VI. u okviru „Pasive”).

PasivaA. **Kapital i rezerve**I. *Upisani kapital*

(osim ako nacionalno pravo propisuje da se pozvani kapital iskazuje u okviru ove pozicije. U tom slučaju iznosi upisanog kapitala i uplaćenog kapitala moraju se iskazati posebno).

II. *Premije na emitirane dionice*III. *Revalorizacijska rezerva*IV. *Rezerve*

1. Zakonske rezerve, ako nacionalno pravo zahtijeva takve rezerve.
2. Rezerve za vlastite dionice, ako nacionalno pravo zahtijeva takve rezerve, bez utjecaja na članak 22. stavak 1. točku (b) Direktive 77/91/EEZ.
3. Statutarne rezerve.
4. Ostale rezerve.

V. *Zadržana dobit ili preneseni gubitak*VI. *Dobit ili gubitak financijske godine*

(osim ako nacionalno pravo traži da se ova stavka iskazuje pod pozicijom F u okviru „Aktive” ili pod pozicijom E u okviru „Pasive”).

B. **Rezerviranja za obveze i rashode**

1. Rezerviranja za mirovine i slične obveze.
2. Rezerviranja za porezne obveze.
3. Druga rezerviranja.

C. **Obveze prema vjerovnicima**

(Iznosi koji dospijevaju i postaju plativi u roku od godine dana moraju se iskazati odvojeno od obveza koje dospijevaju u roku duljem od godine dana, kako za pojedinu stavku tako i za skupne iznose tih stavki.)

1. Obveze za zajmove s tim da se konvertibilni zajmovi iskazuju odvojeno.
2. Obveze prema kreditnim institucijama.
3. Primljeni predujmovi ako nisu iskazani kao smanjenje zaliha.
4. Obveze prema redovitim dobavljačima.
5. Platve mjenice.
6. Obveze prema povezanim poduzećima.
7. Obveze prema poduzećima u kojima postoji sudjelujući interes.
8. Ostale obveze uključujući porez i socijalnu sigurnost.
9. Obračunate obveze i odgođeni prihod (osim ako nacionalno pravo propisuje da se takve stavke iskazuju pod pozicijom D u „Obvezama” bilance).

D. **Obračunate obveze i odgođeni prihod**

(osim ako nacionalno pravo propisuje da se ove stavke iskazuju pod pozicijom C točkom 9. u okviru „Pasive”).

E. **Dobit za financijsku godinu**

(osim ako nacionalno pravo propisuje da se dobit iskazuje pod pozicijom A naslovom VI. u okviru „Pasive”).

Članak 10.

A. Neplaćeni upisani kapital

od čega je pozvano na plaćanje

(osim ako nacionalno pravo propisuje da se pozvani kapital iskazuje u okviru Pasive. U tom slučaju, dio pozvanog, a još neplaćenog kapitala mora se iskazati pod pozicijom A ili podpozicijom D naslovom II. točkom 5.).

B. Troškovi osnivanja

kako je to definirano nacionalnim pravom, i ako nacionalno pravo dopušta da se ovi troškovi iskazuju u aktivi. Nacionalno pravo može također propisivati da se troškovi osnivanja iskazuju kao prva stavka unutar „Nematerijalne aktive“.

C. Dugotrajna aktiva**I. Nematerijalna aktiva**

1. Troškovi istraživanja i razvoja, ako nacionalno pravo dopušta da se iskazuju kao imovina u aktivi.
2. Koncesije, patenti, licencije, žigovi i slična prava i imovina, ako su:
 - (a) nabavljena uz naknadu ne trebaju se iskazati u okviru pozicije C naslova I. točke 3.; ili
 - (b) izrađena od strane samog poduzeća, ako nacionalno pravo dopušta da se iskazuju kao aktiva.
3. „Goodwill“, do iznosa vrijednosti dane naknade.
4. Predujmovi.

II. Materijalna aktiva

1. Zemljište i zgrade.
2. Postrojenja i strojevi.
3. Ugrađena oprema, alati i oprema.
4. Predujmovi i materijalna aktiva u nastajanju.

III. Financijska aktiva

1. Udjeli u povezanim poduzećima.

2. Zajmovi dani povezanim poduzećima.
3. Sudjelujući interesi.
4. Zajmovi dani poduzećima u kojima postoje sudjelujući interesi.
5. Dugotrajna financijska ulaganja.
6. Ostali dani zajmovi.
7. Vlastite dionice (s naznakom njihove nominalne vrijednosti ili, ako ne postoji nominalna vrijednost, njihove knjigovodstvene vrijednosti) do iznosa koji se, po nacionalnom pravu, može iskazati u bilanci.

D. Tekuća aktiva**I. Zalihe**

1. Sirovine i potrošni materijali.
2. Nedovršena proizvodnja.
3. Gotovi proizvodi i trgovačka roba.
4. Predujmovi.

II. Potraživanja

(potraživanja koja dospijevaju u roku dužem od godine dana moraju se iskazati odvojeno za svaku stavku).

1. Potraživanja od redovitih kupaca.
2. Potraživanja od povezanih poduzeća.
3. Potraživanja od poduzeća u kojima postoje sudjelujući interesi.
4. Ostala potraživanja.
5. Upisani, a neplaćeni kapital pozvan na plaćanje (osim ako nacionalno pravo propisuje da se pozvani kapital iskazuje u okviru pozicije A).
6. Predujmovi i obračunati prihod (osim ako nacionalno pravo propisuje da se takve stavke iskazuju u okviru pozicije E).

III. Vrijednosnice

1. Udjeli u povezanim poduzećima.
2. Vlastite dionice (s naznakom njihove nominalne vrijednosti ili, ako ne postoji nominalna vrijednost, njihove knjigovodstvene vrijednosti) do iznosa koji se, po nacionalnom pravu, može iskazati u bilanci.
3. Ostale vrijednosnice.

IV. Gotovina u banci i u blagajni**E. Unaprijed plaćeni troškovi i obračunati prihod**

(osim ako nacionalno pravo predviđa za takve stavke da se mogu iskazati kao aktiva pod pozicijom D naslovom II točkom 6.).

F. Obveze: obveze koje dospijevaju u roku od godine dana

1. Zajmovi, s tim da se konvertibilni zajmovi iskazuju posebno.
2. Obveze prema kreditnim institucijama.
3. Primljeni predujmovi, ako nisu iskazani posebno kao smanjenje zaliha.
4. Obveze prema redovitim dobavljačima.
5. Plative mjenice.
6. Obveze prema povezanim poduzećima.
7. Obveze prema poduzećima u kojima postoje sudjelujući interesi.
8. Ostale obveze uključujući porez i socijalnu sigurnost.
9. Obračunate obveze i odgođen prihod (osim ako nacionalno pravo propisuje za takve stavke da se iskazuju u okviru pozicije K).

G. Neto tekuća aktiva/pasiva (uključujući unaprijed plaćene troškove i obračunati prihod kad je iskazan u okviru pozicije E i obračunate obveze i odgođeni prihod kad je iskazan u okviru pozicije K).

H. Ukupna aktiva umanjenja za tekuću pasivu**I. Obveze prema vjerovnicima: obveze dospijevaju u roku dužem od godine dana**

1. Zajmovi, s tim da se konvertibilni zajmovi iskazuju posebno.
2. Obveze prema kreditnim institucijama.
3. Primljeni predujmovi, ako nisu iskazani posebno kao smanjenje zaliha.
4. Obveze prema redovitim dobavljačima.
5. Plative mjenice.
6. Obveze prema povezanim poduzećima.
7. Obveze prema poduzećima u kojima postoje sudjelujući interesi.
8. Ostale obveze, uključujući porez i socijalnu sigurnost.
9. Obračunate obveze i odgođen prihod (osim ako nacionalno pravo propisuje da se te stavke iskazuju unutar pozicije K).

J. Rezerviranja za obveze i izdatke

1. Rezerviranja za mirovine i slične obveze.
2. Rezerviranja za porezne obveze.
3. Druga rezerviranja.

K. Obračunate obveze i odgođen prihod

(osim ako nacionalno pravo propisuje da se te stavke iskazuju na poziciji F točki 9. ili poziciji I točki 9. ili na obje).

L. Kapital i rezerve**I. Upisani kapital**

(osim ako nacionalno pravo propisuje da se pozvani kapital iskazuje unutar ove stavke. U tom slučaju iznosi upisanog kapitala i uplaćenog kapitala moraju se iskazati posebno).

II. Premije na emitirane dionice**III. Revalorizacijske rezerve****IV. Rezerve**

1. Zakonske rezerve, ako nacionalno pravo zahtijeva takve rezerve.

2. Rezerve za vlastite dionice, ako nacionalno pravo zahtijeva takve rezerve, bez utjecaja na članak 22. stavak 1. točku (b) Direktive 77/91/EEZ.

3. Statutarne rezerve.

4. Ostale rezerve.

V. *Zadržana dobit ili preneseni gubitak*

VI. *Dobit ili gubitak financijske godine*

Članak 11.

Države članice mogu dopustiti društvima koja s datumom bilance ne prelaze limite dva od sljedeća tri kriterija:

— bilanca ukupno: 1 000 000 EUA,

— neto prihod: 2 000 000 EUA,

— prosječan broj zaposlenika tijekom financijske godine: 50

da izrade skraćene bilance koje će prikazivati samo one stavke kojima prethode slova i rimski brojevi u člancima 9. i 10., objavljujući posebno tražene informacije u zagradama pod pozicijom D naslovom II. u „Aktivi” i pozicijom C u „Pasivi” u članku 9. i pod pozicijom D naslovom II. u članku 10., ali u ukupnom iznosu za svaku stavku.

Članak 12.

1. Kada na datum bilance, društvo prelazi ili prestane prelaziti limite dva od tri kriterija iz članka 11., navedena činjenica će utjecati na primjenu izuzeća predviđenog u tom članku samo ako se to dogodi dvije financijske godine za redom.

2. Za potrebe pretvaranja u nacionalne valute, iznosi europskih jedinica za račun navedeni u članku 11. mogu se povećati za najviše 10 %.

3. Ukupni iznos bilance iz članka 11. sastoji se od imovine u stavkama od A do E u „Aktivi” bilance u obrascu propisanom u članku 9. ili aktive u stavkama od A do E u obrascu propisanom u članku 10.

Članak 13.

1. Tamo gdje se aktiva ili pasiva odnosi na više od jedne stavke iz obrasca, njezin odnos s ostalim stavkama mora se objaviti bilo na poziciji gdje se pojavljuje ili u bilješkama uz financijske izvještaje ako je takvo objavljivanje bitno za razumijevanje godišnjih financijskih izvještaja.

2. Vlastite dionice i dionice u povezanim poduzećima mogu se iskazati samo u okviru stavki propisanih za tu namjenu.

Članak 14.

Sve obveze po jamstvima bilo kakve vrste, ako ne postoji obveza da ih se iskaže kao pasivu, moraju biti jasno prikazane na dnu bilance ili u bilješkama uz financijske izvještaje, te treba razdvojiti različite vrste jamstava koje nacionalno pravo priznaje; posebno treba objaviti sve vrijedno osiguranje koje je dano. Obveze ove vrste koje se odnose na povezana poduzeća moraju se posebno iskazati.

ODJELJAK 4.

Posebne odredbe koje se odnose na određene stavke bilance

Članak 15.

1. Hoće li neka stavka aktive biti iskazana kao dugotrajna ili kao tekuća aktiva ovisi o svrsi za koju su sredstva namijenjena.

2. Dugotrajna aktiva obuhvaća onu aktivu koja je namijenjena za korištenje na neprekidnoj osnovi za potrebe aktivnosti poduzeća.

3. (a) Kretanja u raznim stavkama dugotrajne aktive iskazuju se u bilanci ili u bilješkama uz financijske izvještaje. U tu svrhu će biti iskazani posebno, počevši od nabavne cijene ili troška proizvodnje, za svaku stavku dugotrajne aktive s jedne strane, dodaci, kretanja i prijenosi tijekom financijske godine s druge strane, kumulativnim vrijednosnim usklađivanjima s datumom bilance i usklađivanjima učinjenim tijekom financijske godine u odnosu na vrijednosna usklađivanja prethodnih financijskih godina. Vrijednosna usklađivanja iskazuju se ili u bilanci, kao jasni odbici od relevantnih stavki, ili u bilješkama uz financijske izvještaje.

(b) Ako se, onda kad se godišnji financijski izvještaji izrađuju u skladu s ovom Direktivom po prvi put, nabavna cijena

ili troškovi proizvodnje dugotrajne aktive ne mogu odrediti bez nedospjelog izdatka ili kašnjenja, preostala vrijednost na početku financijske godine može se tretirati kao nabavna cijena ili trošak proizvodnje. Svaka primjena ove odredbe mora biti objavljena u bilješkama uz financijske izvještaje.

- (c) Kada se primjenjuje članak 33. kretanja u različitim stavkama dugotrajne aktive koja se spominju u točki (a) ovog stavka iskazuju se počevši od nabavne cijene ili troška proizvodnje koji proizlazi iz revalorizacije.

4. Stavak 3. točke (a) i (b) primjenjuju se na prikazivanje „Troškova osnivanja”.

Članak 16.

Prava na nekretnine i ostala slična prava, kako to propisuje nacionalno pravo, moraju biti iskazana na poziciji „Zemljište i zgrade”.

Članak 17.

U smislu ove Direktive „sudjelujući interesi” znače prava u kapitalu ostalih trgovačkih društava, bez obzira jesu li za njih izdane potvrde ili ne, koji, stvarajući trajnu vezu s tim trgovačkim društvima, imaju za svrhu da doprinesu aktivnostima trgovačkog društva. Smatrat će se da udio u dijelu kapitala nekog drugog trgovačkog društva predstavlja sudjelujući interes ako prelazi postotak koji utvrde države članice, a koji ne smije prelaziti 20 %.

Članak 18.

Rashodi nastali tijekom financijske godine, ali koji se odnose na sljedeću financijsku godinu, zajedno s bilo kakvim prihodom koji iako se odnosi na financijsku godinu o kojoj je riječ, nisu dospjeli dok im ne istekne dospijeće te se moraju iskazati na poziciji „Predujmovi i obračunati prihod”. Države članice mogu, međutim, predvidjeti da se takav prihod uključuje u „Potraživanja”. Ako je takav prihod materijalan, on mora biti objavljen u bilješkama uz financijske izvještaje.

Članak 19.

Vrijednosna usklađivanja obuhvaćaju sva usklađivanja kojima je namjera uzeti u obzir smanjenja vrijednosti pojedine imovine utvrđene s datumom bilance, neovisno o tome je li smanjenje konačno ili ne.

Članak 20.

1. Namjena rezerviranja za obveze i rashode je da pokrije gubitke ili dugove čija je priroda jasno definirana, a za koje je na datum bilance vjerojatno ili izvjesno da će nastati, ali postoji neizvjesnost u pogledu iznosa ili datuma kada će nastati.

2. Države članice mogu također odobriti formiranje rezerviranja koja su namijenjena za pokrivanje rashoda koji su nastali u financijskoj godini koja se analizira ili u prethodnoj financijskoj godini, čija priroda je jasno definirana, a za koje je na datum bilance vjerojatno ili izvjesno da će nastati, ali postoji neizvjesnost u pogledu iznosa ili datuma kada će nastati.

3. Rezerviranja za obveze i rashode ne mogu se koristiti za vrijednosna usklađivanja aktive.

Članak 21.

Potraživanje prihoda prije datuma bilance koje se odnosi na sljedeću financijsku godinu zajedno sa svim rashodima koji će, iako se odnose na financijsku godinu u kojoj je riječ, biti plaćeni tek tijekom sljedeće financijske godine, moraju biti iskazana na poziciji „Obračunata potraživanja i odgođeni prihod”. Države članice mogu, međutim, propisati da se takvi rashodi iskazuju na poziciji „Pasiva”. Ako su takve promjene bitne, one se moraju iskazati u bilješkama uz financijske izvještaje.

ODJELJAK 5.

Obrasci računa dobiti i gubitka

Članak 22.

Za podnošenje računa dobiti i gubitka države članice propisuju jedan ili više obrazaca predviđenih člancima 23. do 26. Ako Država članica propisuje više od jednog obrasca ona može dopustiti društvima da izaberu između propisanih obrazaca.

Članak 23.

1. Neto prihod.
2. Promjena zaliha gotovih proizvoda i nedovršene proizvodnje.
3. Kapitalizirana proizvodnja za vlastite potrebe.

4. Ostali prihodi iz redovnog poslovanja.
5. (a) Sirovine i potrošni materijal;
(b) Ostali vanjski rashodi.
6. Troškovi osoblja:
(a) nadnice i plaće;
(b) troškovi socijalne sigurnosti s odvojenim iskazivanjem onih koji se odnose na mirovine.
7. (a) Vrijednosno usklađivanje u vezi troškova osnivanja, materijalne i nematerijalne dugotrajne aktive;
(b) Vrijednosno usklađivanje tekuće aktive u iznosu većem od vrijednosnog usklađivanja u uobičajenom poslovanju.
8. Ostali rashodi iz redovitog poslovanja.
9. Prihod od sudjelujućeg interesa s posebnim iskazivanjem prihoda od povezanih poduzeća.
10. Prihodi od ostalih financijskih ulaganja i zajmova koji su dio dugotrajne aktive s odvojenim iskazivanjem prihoda od povezanih poduzeća.
11. Ostali prihodi s osnova kamata s odvojenim iskazivanjem prihoda od povezanih poduzeća.
12. Vrijednosno usklađivanje financijske imovine i financijskih ulaganja u kratkotrajnu aktivu.
13. Rashodi s osnova kamate i slični rashodi s posebnim iskazivanjem rashoda u vezi s povezanim poduzećima.
14. Porez na dobit ili gubitak iz redovitog poslovanja.
15. Dobit ili gubitak iz redovitog poslovanja nakon oporezivanja.
16. Izvanredni prihod.
17. Izvanredni rashodi.
18. Izvanredna dobit ili gubitak.
19. Porez na izvanrednu dobit ili gubitak.
20. Ostali porezi neiskazani u okviru gornjih stavki.
21. Dobit ili gubitak financijske godine.

Članak 24.

A. Rashodi

1. Smanjenje zaliha gotovih proizvoda i nedovršene proizvodnje.
2. (a) Sirovine i potrošni materijali;

- (b) Ostali vanjski rashodi.
3. Troškovi osoblja:
(a) nadnice i plaće;
(b) troškovi socijalne sigurnosti s odvojenim iskazivanjem onih koji se odnose na mirovine.
4. (a) Vrijednosno usklađivanje troškova osnivanja, materijalne i nematerijalne dugotrajne aktive;
(b) Vrijednosno usklađivanje kratkotrajne aktive u iznosu većem od vrijednosnog usklađivanja u uobičajenom poslovanju društva.
5. Ostali rashodi iz redovitog poslovanja.
6. Vrijednosno usklađivanje financijske aktive i financijskih ulaganja u tekuću aktivu.
7. Rashodi s osnova kamata i slični rashodi s odvojenim iskazivanjem onih u vezi s povezanim poduzećima.
8. Porez na dobit ili gubitak iz redovitog poslovanja.
9. Dobitak ili gubitak iz redovitog poslovanja nakon oporezivanja.
10. Izvanredni rashodi.
11. Porez na izvanrednu dobit ili gubitak.
12. Ostali porezi neiskazani u okviru gornjih stavki.
13. Dobit ili gubitak financijske godine.

B. Prihod

1. Neto prihod.
2. Porast zaliha gotovih proizvoda i nedovršene proizvodnje.
3. Kapitalizirana proizvodnja za vlastite potrebe.
4. Ostali prihodi iz redovnog poslovanja.
5. Prihodi od sudjelujućih interesa s odvojenim iskazivanjem prihoda od povezanih poduzeća.
6. Prihodi od ostalih financijskih ulaganja i zajmova koji su dio dugotrajne aktive s odvojenim iskazivanjem prihoda od povezanih poduzeća.
7. Ostali prihodi s osnova kamata s odvojenim iskazivanjem prihoda od povezanih poduzeća.
8. Dobit ili gubitak iz redovitog poslovanja nakon oporezivanja.
9. Izvanredni prihod.
10. Dobit ili gubitak financijske godine.

Članak 25.

1. Neto prihod.
2. Troškovi prodaje (s vrijednosnim usklađivanjem).
3. Bruto dobit ili gubitak.
4. Troškovi distribucije (s vrijednosnim usklađivanjem).
5. Administrativni rashodi (s vrijednosnim usklađivanjem).
6. Ostali prihod iz poslovanja.
7. Prihodi od sudjelujućih interesa, s odvojenim iskazivanjem prihoda od povezanih poduzeća.
8. Prihodi od ostalih financijskih ulaganja i zajmova koji su dio dugotrajne aktive s odvojenim iskazivanjem prihoda od povezanih poduzeća.
9. Ostali prihodi s osnova kamata i slični prihodi s odvojenim iskazivanjem prihoda od povezanih poduzeća.
10. Vrijednosno usklađivanje financijske aktive i financijskih ulaganja u tekuću aktivu.
11. Rashodi s osnova kamata i slični rashodi s odvojenim iskazivanjem rashoda od povezanih poduzeća.
12. Porez na dobit ili gubitak iz redovnog poslovanja.
13. Dobit ili gubitak od redovnog poslovanja nakon oporezivanja.
14. Izvanredni prihodi.
15. Izvanredni rashodi.
16. Izvanredna dobit ili gubitak.
17. Porez na izvanrednu dobit ili gubitak.
18. Ostali porezi neiskazani u okviru gornjih stavki.
19. Dobit ili gubitak financijske godine.

Članak 26.

A. Rashodi

1. Troškovi prodaje (s vrijednosnim usklađivanjem).
2. Troškovi distribucije (s vrijednosnim usklađivanjem).
3. Administrativni rashodi (s vrijednosnim usklađivanjem).

4. Vrijednosno usklađivanje financijske aktive i financijskih ulaganja u tekuću aktivu.
5. Rashodi s osnova kamata i slični rashodi s odvojenim iskazivanjem rashoda u vezi povezanih poduzeća.
6. Porez na dobit ili gubitak iz redovnog poslovanja.
7. Dobit ili gubitak od redovnog poslovanja nakon oporezivanja.
8. Izvanredni rashodi.
9. Porez na izvanrednu dobit ili gubitak.
10. Ostali porezi neiskazani u okviru gornjih stavki.
11. Dobit ili gubitak financijske godine.

B. Prihodi

1. Neto prihod.
2. Ostali prihodi iz redovnog poslovanja.
3. Prihodi od sudjelujućih interesa, s odvojenim iskazivanjem prihoda od povezanih poduzeća.
4. Prihodi od ostalih financijskih ulaganja i zajmova koji su dio dugotrajne aktive s odvojenim iskazivanjem prihoda od povezanih poduzeća.
5. Ostali prihodi s osnova kamata i slični prihodi s odvojenim iskazivanjem prihoda od povezanih poduzeća.
6. Porez na dobit ili gubitak od redovitog poslovanja.
7. Izvanredni prihod.
8. Dobit ili gubitak financijske godine.

Članak 27.

Država članica može dopustiti društvima koje na datum bilance ne prelaze limite dva od sljedećih tri kriterija:

- bilanca ukupno: 4 000 000 EUA,
- neto prihod: 8 000 000 EUA,
- prosječan broj zaposlenika tijekom financijske godine: 250

da usvoje drukčije obrasce od onih propisanih člancima 23. do 26. u okviru sljedećih ograničenja:

- (a) u članku 23.: stavke 1. do uključivo 5. mogu se kombinirati kao jedna pod nazivom „Bruto dobit ili gubitak“;
- (b) u članku 24.: stavke A (1), A (2) i B (1) do uključivo B (4) mogu se kombinirati kao jedna stavka pod nazivom „Bruto dobit ili gubitak“;

(c) u članku 25.: stavke (1), (2), (3) i (6) mogu se kombinirati kao jedna stavka pod nazivom „Bruto dobit ili gubitak“;

ODJELJAK 7.

Pravila procjene

(d) u članku 26. stavke A (1), B (1) i B (2) mogu se kombinirati kao jedna stavka pod nazivom „Bruto dobit ili gubitak“.

Članak 31.

Primjenjuje se članak 12.

ODJELJAK 6.

Posebna rezerviranja koja se odnose na određene stavke iz računa dobiti i gubitka

Članak 28.

Neto prihod obuhvaća iznose koji proizlaze iz prodaje proizvoda i pružanja usluga koje su u okviru redovnih aktivnosti društva, nakon što se odbiju rabati prodaje i porez na dodanu vrijednost i ostali porezi neposredno povezani s prihodom.

Članak 29.

1. Prihodi i rashodi koji proizlaze iz ostalih aktivnosti koje nisu u okviru redovnih aktivnosti trgovačkog društva trebaju se iskazivati na poziciji „Izvanredni prihod i izvanredni rashodi“.

2. Osim ako prihodi i rashodi iz stavka 1. nisu nematerijalni za procjenu rezultata, u bilješkama uz financijski izvještaj potrebno je dati objašnjenje o iznosu i prirodi takvih prihoda i rashoda. Isto važi za prihode i rashode koji se odnose na neku drugu financijsku godinu.

Članak 30.

Države članice mogu dopustiti da se porez na dobit ili gubitak redovnog poslovanja i porez na izvanrednu dobit ili gubitak iskazuju zajedno kao jedna stavka u računu dobiti i gubitka prije pozicije „Ostali porezi neiskazani u okviru gornjih stavki“. U tom slučaju se „Dobit ili gubitak od redovnog poslovanja nakon oporezivanja“ izostavlja iz obrazaca propisanih u člancima 23. do 26.

Tamo gdje se primjenjuje izuzeće, društva moraju objaviti u bilješkama uz financijski izvještaj iznos do kojega porezi na dobit ili gubitak utječu na dobit ili gubitak redovnog poslovanja i „Dobit ili gubitak od izvanrednih stavki“.

1. Države članice trebaju osiguravaju da stavke iskazane u godišnjim financijskim izvještajima budu procijenjene u skladu sa sljedećim općim načelima:

(a) mora se pretpostaviti da društvo posluje na trajnoj osnovi;

(b) metode procjene moraju se primjenjivati dosljedno od jedne do druge financijske godine;

(c) procjena treba biti izvršena na razumnoj osnovi, a posebno:

(aa) može se uključiti samo dobit koja se ostvari s datumom bilance;

(bb) treba uzeti u obzir sve predvidive obveze i potencijalne gubitke koji proizlaze tijekom financijske godine o kojoj je riječ ili one prethodne, čak i ako takve obveze ili gubici postanu očit tek između datuma bilance i datuma kad je bilanca sastavljena;

(cc) treba uzeti u obzir amortizaciju bez obzira da li je rezultat financijske godine gubitak ili dobit;

(d) mora se voditi računa o prihodima i rashodima koji se odnose na financijsku godinu bez obzira na datum primitka ili plaćanja takvog prihoda ili rashoda;

(e) posebno se moraju procijeniti sastavni dijelovi stavki aktive i pasive;

(f) početna bilanca za svaku financijsku godinu mora odgovarati završnoj bilanci za prethodnu financijsku godinu.

2. Odstupanja od ovih općih načela dozvoljena su u iznimnim slučajevima. Svako odstupanje potrebno je objaviti u bilješkama uz financijski izvještaj kao i razloge zbog čega je to učinjeno zajedno s procjenom učinaka na aktivu, pasivu, financijsku poziciju te dobit ili gubitak.

Članak 32.

Stavke iskazane u godišnjim financijskim izvještajima procjenjuju se u skladu s člancima 34. do 42. koji se temelje na načelu nabavne cijene ili troška proizvodnje.

Članak 33.

1. Države članice mogu izjaviti Komisiji da one zadržavaju pravo, putem izuzeća od primjene članka 32. do naknadnog

usklađenja, dozvoliti ili zatražiti, za sva trgovačka društva ili za bilo koju vrstu trgovačkih društava:

- (a) procjenu po metodi zamjene vrijednosti za materijalnu dugotrajnu aktivu s ograničenim korisnim gospodarskim vijekom i za zalihe;
- (b) procjenu po drugačijim metodama od onih propisanih u točki (a), a koje trebaju uzeti u obzir inflaciju za stavke iskazane u godišnjim financijskim izvještajima, uključujući kapital i rezerve;
- (c) revalorizaciju materijalne dugotrajne aktive i financijske dugotrajne aktive.

Kada nacionalno pravo propisuje metode procjene navedene u točkama (a), (b), i (c) mora se definirati njihov sadržaj, ograničenja i pravila za njihovu primjenu.

Primjena bilo koje metode, stavki bilance i računa dobiti i gubitka o kojima je riječ i metode po kojima su iskazane vrijednosti obračunate, naznačava se u bilješkama uz financijski izvještaj.

- 2. (a) Kada se primjenjuje stavak 1. iznos razlike između procjene prema korištenoj metodi i procjene u skladu s općim pravilom propisanim u članku 32. mora se unijeti na poziciji revalorizacijskih rezervi u okviru „Pasive”. Postupanje s ovom pozicijom potrebno je objasniti u svrhu oporezivanja, bilo u bilanci, ili u bilješkama uz financijski izvještaj.

Za potrebe primjene posljednjeg podstavka stavka 1. društva moraju, uvijek kada se promijeni iznos rezerve u tijeku financijske godine, objaviti u bilješkama uz financijski izvještaj, između ostalog, tabelu koja će pokazivati:

- iznos revalorizacijske rezerve na početku financijske godine,
- revalorizacijske razlike prenesene na revalorizacijske rezerve tijekom financijske godine,
- kapitalizirane iznose ili one koji su prenijeti s revalorizacijske rezerve tijekom financijske godine, iskazujući prirodu svakog takvog prijenosa,
- iznos revalorizacijske rezerve na kraju financijske godine.

(b) Revalorizacijska rezerva se može kapitalizirati u svako doba u cijelosti ili djelomično.

- (c) Revalorizacijska rezerva se mora umanjiti do one mjere u kojoj iznosi prenijeti na nju više nisu potrebni za implementaciju korištene metode procjene i za ostvarenje ove svrhe.

Države članice mogu propisati pravila koja reguliraju primjenu revalorizacijske rezerve, propisujući da se prijenos na račun dobiti i gubitka s revalorizacijske rezerve smije izvršiti samo u mjeri u kojoj su prenijeti iznosi knjiženi kao rashodi u računu dobiti i gubitka ili odražavaju povećanja vrijednosti koja su uistinu realizirana. Ti iznosi se moraju posebno objaviti u računu dobiti i gubitka. Niti jedan dio revalorizacijske rezerve se ne smije raspodijeliti, bilo neposredno ili posredno, osim ako predstavlja uistinu realizirane dobitke.

- (d) Osim onoga što se propisuje pod točkama (b) i (c), revalorizacijska rezerva se ne smije smanjivati.

3. Vrijednosna usklađivanja obračunavaju se svake godine na temelju usvojene vrijednosti za financijsku godinu o kojoj je riječ, a osim toga putem izuzeća od primjene članaka 4. i 22., države članice mogu dopustiti ili zahtijevati da samo iznosi vrijednosnih usklađivanja koji nastanu kao rezultat primjene općeg pravila propisanog u članku 32. budu iskazani u okviru relevantnih pozicija u obrascima propisanim u člancima 23. do 26. i da razlike koje nastanu kao rezultat usvojene metode procjene po ovom članku budu iskazane posebno u obrascima. Nadalje, članci 34. do 42. se primjenjuju *mutatis mutandis*.

4. Kada se primjenjuje stavak 1. potrebno je objaviti sljedeće, bilo u bilanci ili u bilješkama uz financijski izvještaj, posebno za svaku poziciju bilance kako to previđaju propisani obrasci u člancima 9. i 10., osim za zalihe, bilo:

- (a) iznos bilance na datum procjene izvršen u skladu s općim pravilima propisanim u članku 32. i iznos kumulativnog vrijednosnog usklađivanja; ili
- (b) iznos, na datum bilance, razlika između procjene izvršene u skladu s ovim člankom i iznosa koji proizlazi iz primjene članka 32. i, gdje je to primjereno, kumulativni iznos dodatnih vrijednosnih usklađivanja.

5. Ne dovodeći u pitanje članak 52. Vijeće treba, na prijedlog Komisije, u roku sedam godina od priopćenja ove Direktive ispitati, i gdje je to potrebno, izmijeniti ovaj članak s obzirom na gospodarska i monetarna kretanja u Zajednici.

Članak 34.

1. (a) Ako nacionalno pravo dozvoljava da se troškovi osnivanja uključe u okviru „Aktive” oni se moraju otpisati u roku od najviše pet godina.
 - (b) Ako troškovi osnivanja nisu u potpunosti otpisani ne može doći do raspodjele dobiti, osim ako je iznos raspoloživih rezervi za raspodjelu i prenesene dobiti jednak iznosu neotpisanih rashoda.
2. Iznos koji je unesen u okviru pozicije „Rashodi osnivanja” mora biti objašnjen u bilješkama uz financijski izvještaj.

Članak 35.

1. (a) Dugotrajna aktiva mora se procijeniti po nabavnoj cijeni ili po trošku proizvodnje bez utjecaja na točke (b) i (c) dolje.
 - (b) Nabavna cijena ili trošak proizvodnje dugotrajne aktive s ograničenim korisnim gospodarskim vijekom, mora se umanjiti za vrijednosna usklađivanja obračunata kako bi se vrijednost takve aktive sustavno otpisivala tijekom njenog korisnoga gospodarskog vijeka.
 - (c) (aa) Vrijednosna usklađivanja mogu biti izvršena za dugotrajnu financijsku aktivu tako da je ona procijenjena po nižem iznosu koji joj se treba pripisati na datumom bilance.
 - (bb) Vrijednosna usklađivanja se moraju izvršiti za dugotrajnu aktivu bez obzira da li je njezin koristan gospodarski vijek limitiran ili nije, tako da se ona procjenjuje po nižem iznosu koji joj se treba pripisati s datumom bilance ako se očekuje da će smanjenje vrijednosti te aktive biti trajno.
 - (cc) Vrijednosna usklađivanja koja se navode u točkama (aa) i (bb) trebaju ići na teret računa dobiti i gubitka i potrebno ih je posebno objaviti u bilješkama uz financijski izvještaj ako nisu posebno iskazani u računu dobiti i gubitka.
 - (dd) Procjena po vrijednostima koje su niže od onih propisanih u točkama (aa) i (bb) ne smije se nastaviti ako su prestali važiti razlozi zbog kojih su vrijednosna usklađivanja izvršena.
- (d) Ako je dugotrajna aktiva predmet iznimnog vrijednosnog usklađivanja samo zbog oporezivanja, iznos usklađenja

kao i razlozi zbog čega su izvršeni trebaju biti naznačeni u bilješkama uz financijski izvještaj.

2. Nabavna cijena se obračunava uvećanjem plaćene cijene za sporedne rashode.
3. (a) Trošak proizvodnje obračunava se uvećanjem kupovne cijene sirovina i potrošnog materijala za troškove koji se neposredno pripisuju proizvodu koji je u pitanju.
- (b) Razuman udio troškova koji se samo posredno pripisuju proizvodu koji je u pitanju može se dodati troškovima proizvodnje u onoj mjeri u kojoj se oni odnose na period proizvodnje.

4. Kamata na kapital pozajmljen kako bi se financirala proizvodnja dugotrajne aktive može se uključiti u troškove proizvodnje do one mjere u kojoj se ona odnosi na period proizvodnje. U tom slučaju uključivanje takve kamate u okviru „Aktive” mora biti objavljeno u bilješkama uz financijski izvještaj.

Članak 36.

Izuzećem od primjene članka 35. stavka 1. točke (c) podtočke (cc) države članice mogu dopustiti investicijskim društvima u okviru značenja članka 5. stavka 2. da kompenziraju vrijednosna usklađivanja ulaganja izravno s pozicijom „Kapital i rezerve”. Te iznose treba iskazati posebno u okviru „Pasiva” u bilanci.

Članak 37.

1. Članak 34. primjenjuje se na troškove istraživanja i razvoja. U iznimnim slučajevima, međutim, države članice mogu dopustiti izuzeće od primjene članka 34. stavka 1. točke (a). U tom slučaju one mogu također propisati izuzeće od primjene članka 34. stavka 1. točke (b). Takva izuzeća od primjene i njihovi razlozi trebaju se objaviti u bilješkama uz financijsko izvješće.

2. Članak 34. stavak 1. točka (a) primjenjuje se na „goodwill”. Države članice mogu, međutim, dopustiti trgovačkim društvima da sustavno otpisuju „goodwill” tijekom ograničenog perioda koji prelazi pet godina uz uvjet da taj period ne prelazi koristan gospodarski vijek imovine i da je objavljen u bilješkama uz financijski izvještaj, zajedno s razlozima koji to podržavaju.

Članak 38.

Materijalna dugotrajna aktiva, sirovine i potrošni materijal koji se neprekidno zamjenjuju i sveukupna vrijednost aktive koja je

od sporedne važnosti za trgovačko društvo mogu se iskazati u okviru „Aktive” kao fiksna količina i vrijednost, ako količina, vrijednost i sastav te aktive ne varira u materijalnom pogledu.

Članak 39.

1. (a) Tekuća aktiva mora biti procijenjena po nabavnoj cijeni ili po trošku proizvodnje, bez ne dovodeći u pitanje točke (b) i (c) ovog stavka.
 - (b) Vrijednosna usklađivanja izvršavaju se za tekuću aktivu s namjerom da se ona iskaže po nižoj tržišnoj vrijednosti ili, u posebnim okolnostima, da joj se pripíše neka druga niža vrijednost s datumom bilance.
 - (c) Države članice mogu dopustiti iznimna vrijednosna usklađivanja gdje su, na osnovu razumne komercijalne procjene, usklađivanja potrebna, ako procjenu tih pozicija ne treba izmijeniti u skoro vrijeme zbog oscilacija u vrijednosti. Iznos tih vrijednosnih usklađivanja mora se objaviti posebno u računu dobiti i gubitka ili u bilješkama uz financijski izvještaj.
 - (d) Procjena po nižoj vrijednosti propisana u točkama (b) i (c) ne smije se nastaviti ako su prestali važiti razlozi zbog kojih su vrijednosna usklađivanja izvršena.
 - (e) Ako je tekuća aktiva predmet iznimnog vrijednosnog usklađivanja samo zbog oporezivanja, iznos usklađivanja kao i razlozi zbog čega je ono izvršeno trebaju biti naznačeni u bilješkama uz financijski izvještaj.
2. Primjenjuju se definicije o nabavnoj cijeni i trošku proizvodnje dani u članku 35. stavcima 2. i 3. Države članice mogu također primijeniti članak 35. stavak 4. Troškovi distribucije ne smiju se uključiti u troškove proizvodnje.

Članak 40.

1. Države članice mogu dopustiti da se nabavna cijena ili trošak proizvodnje zaliha robe iste kategorije i sva zamjenjiva roba, uključujući ulaganja, obračunavaju bilo na temelju ponderiranih prosječnih cijena ili pomoću metode „prvi ulaz, prvi izlaz” (FIFO), metode „posljednji ulaz, prvi izlaz” (LIFO) ili po nekoj sličnoj metodi.
2. Tamo gdje se vrijednost iskazana u bilanci, slijedom primjene metoda obračuna navedenih u stavku 1., materijalno

razlikuju s datumom bilance od vrijednosti na temelju posljednje poznate tržišne vrijednosti prije datuma bilance, iznos te razlike treba objaviti u ukupnom iznosu prema kategoriji u bilješkama uz financijski izvještaj.

Članak 41.

1. Tamo gdje je iznos koji se otplaćuje na ime bilo kakvog duga veći od primljenih iznosa, razlika se mora iskazati kao stavka aktive. Taj se iznos mora iskazati posebno u bilanci ili u bilješkama uz financijski izvještaj.
2. Iznos ove razlike mora se otpisati za jedan razuman iznos svake godine, a potpuno otpisati najkasnije do otplate duga.

Članak 42.

Rezerviranja za obveze i rashode ne smiju iznosom prelaziti potrebne sume.

Ako su rezerviranja iskazana u bilanci na poziciji „Druga rezerviranja” materijalna, ona se moraju objaviti u bilješkama uz financijski izvještaj.

ODJELJAK 8.

Sadržaj bilješki uz financijski izvještaj

Članak 43.

1. Pored informacija koje se traže prema ostalim odredbama ove Direktive, bilješke uz financijski izvještaj moraju sadržavati barem sljedeće informacije:
 1. metode procjene primijenjene na različite stavke u godišnjim financijskim izvještajima i metode korištene kod obračuna vrijednosnog usklađivanja. Za stavke koje su uključene u godišnjim financijskim izvještajima, a koje jesu ili koje su bile izvorno izražene u stranoj valuti, potrebno je objaviti osnove konverzije koje su rabljene kako bi se iznosi izrazili u domaćoj valuti;
 2. ime i sjedište svakog poduzeća u kojem trgovačko društvo, bilo samo ili preko osoba koje djeluju u svoje ime ali za račun trgovačkog društva, drži barem neki postotak kapitala koji države članice ne mogu odrediti na preko 20 %, iskazujući udio kapitala koji se drži, iznos kapitala i rezerve, i dobit ili gubitak posljednje financijske godine predmetnog poduzeća, a za koje su usvojeni financijski izvještaji. Ove informacije mogu se izostaviti ako su one u smislu članka

2. stavka 3. od zanemarive važnosti. Informacije u pogledu kapitala i rezervi i dobiti ili gubitka također se mogu izostaviti kad predmetno poduzeće ne objavljuje svoju bilancu, a trgovačko društvo posjeduje manje od 50 % kapitala poduzeća (neposredno ili posredno);
3. broj i nominalnu vrijednost ili ako ne postoji nominalna vrijednost, knjigovodstvenu vrijednost dionica upisanih tijekom financijske godine u okviru odobrenog kapitala, ne dovodeći u pitanje članak 2. stavak 1. točku (e) Direktive 68/151/EEZ ili članak 2. točku (c) Direktive 77/91/EEZ u pogledu iznosa ovog kapitala;
4. kada postoji više rodova dionica, broj i nominalnu vrijednost, ili ako ne postoji nominalna vrijednost, knjigovodstvenu vrijednost svakog roda;
5. postojanje svih potvrda o sudjelovanju, konvertibilnih zadužnica ili sličnih vrijednosnica ili prava, s naznakom njihovog broja i prava koja daju;
6. obveze društva koje dospijevaju nakon više od pet godina kao i ukupna dugovanja društva osigurana vrijednim osiguranjem koje je društvo dalo, s naznakom prirode i oblika osiguranja. Ove informacije potrebno je posebno objaviti za svaku stavku obveze prema vjerovnicima, kako je to predviđeno propisanim obrascima u člancima 9. i 10.;
7. ukupan iznos svih financijskih obveza koje nisu uključene u bilancu, ako ove informacije pomažu kod procjene financijske pozicije. Sve obveze koje se odnose na mirovine i povezana poduzeća moraju se objaviti posebno;
8. neto prihod u okviru značenja članka 28. analiziran po kategorijama aktivnosti i zemljopisnim tržištima ako se te kategorije i tržišta znatno međusobno razlikuju, vodeći računa o načinu na koji je organizirana prodaja proizvoda i pružanje usluga koji pripadaju u redovne aktivnosti društva;
9. prosječan broj zaposlenih tijekom financijske godine, analiziran po kategorijama, i ako to nije posebno objavljeno u računu dobiti i gubitka, troškovi osoblja koji se odnose na tu financijsku godinu, analizirani kako to propisuje članak 23. stavak 6.;
10. do kojeg je iznosa procjena stavki koje su izuzete od načela iskazanih u člancima 31. te 34. do 42., utjecala na obračun dobiti ili gubitka financijske godine koji je izvršen u toj ili nekoj ranijoj financijskoj godini s ciljem da se postigne oslobođenje od poreza. Tamo gdje je utjecaj takve procjene na buduće porezne izdatke bitan potrebno je objaviti detalje;
11. razlika između poreza zaračunatog za financijsku godinu ili za ranije financijske godine i iznos poreza koji je plativ za te godine, uz uvjet da je ova razlika bitna u smislu budućeg oporezivanja. Ovaj iznos također se može objaviti u bilanci kao kumulativni iznos u okviru neke posebne pozicije s odgovarajućim naslovom;
12. iznos plaća i naknada odobrenih za tu financijsku godinu članovima upravnih, upravljačkih i nadzornih tijela zbog njihovih odgovornosti i sve obveze koje proizlaze ili koje su dogovorene u vezi s umirovljenjima za bivše članove tih tijela uz naznaku ukupnog iznosa za svaku kategoriju;
13. iznos predujmova i odobrenih kredita članovima upravnih, upravljačkih i nadzornih tijela, s naznakama kamatnih stopa, glavnih uvjeta i svih otplaćenih iznosa, kao i obveza dogovorenih u njihovu korist preko bilo kakvih jamstava, s naznakom ukupnog iznosa za svaku kategoriju.
2. Do naknadnog usklađenja, države članice ne trebaju primjenjivati stavak 1. točku 2. na financijska holding društva u okviru značenja članka 5. stavka 3.

Članak 44.

Države članice mogu dopustiti društvima iz članka 11. da izrade skraćene bilješke uz financijske izvještaje bez informacija koje se traže u članku 43. stavku 1. točkama 5. do 12.

Međutim, bilješke moraju sadržavati informacije navedene u članku 43. stavku 1. točki 6. u ukupnom iznosu za sve pozicije o kojima je riječ.

Primjenjuje se članak 12.

Članak 45.

1. Država članica može dopustiti da sadržaj bilješki propisan u članku 43. stavku 1. točki 2.:

(a) budu u formi izjave deponirane u skladu s člankom 3. stavcima 1. i 2. Direktive 68/151/EEZ; to mora biti objavljeno u bilješkama uz financijske izvještaje;

(b) da se izostavi tamo gdje je njihova priroda takva da bi oni ozbiljno štetili svim poduzećima na koje se odnosi članak 43. stavak 1. točki 2.. Države članice smiju izvršiti takva izostavljanja, ali ovisno o prethodnom administrativnom i sudskom ovlaštenju. Svako izostavljanje mora biti objavljeno u bilješkama uz financijske izvještaje.

2. Stavak 1. točka (b) također se primjenjuje na informacije propisane člankom 43. stavkom 1. točki 8..

Države članice mogu dopustiti trgovačkim društvima koja se navode u članku 27. da izostave objave propisane člankom 43. stavkom 1. točki 8.. Primjenjuje se članak 12.

ODJELJAK 9.

Sadržaj godišnjeg izvješća

Članak 46.

1. Godišnje izvješće mora sadržavati barem točan pregled razvoja poslovanja društva i njegove pozicije.
2. Izvješće također daje naznaku:
 - (a) svih važnih događaja koji su se dogodili od završetka financijske godine;
 - (b) vjerojatan budući razvoj društva;
 - (c) aktivnosti istraživanja i razvoja;
 - (d) informacije koje se odnose na stjecanje vlastitih dionica propisano člankom 22. stavkom 2. Direktive 77/91/EEZ.

ODJELJAK 10.

Objavljivanje

Članak 47.

1. Godišnji financijski izvještaji koji su valjano odobreni i godišnja izvješća, zajedno s mišljenjem dostavljenim od strane osobe odgovorne za reviziju izvješća, objavljuju se kako je to propisano zakonima svake države članice u skladu s člankom 3. Direktive 68/151/EEZ.

Zakoni države članice mogu, međutim, dopuštati da se godišnje izvješće ne objavljuje kako je to gore propisano. U tom slučaju ono će biti na raspolaganju javnosti u sjedištu društva u toj državi članici. Treba omogućiti dobivanje preslike cijelog izvješća ili dijela svakog takvog izvješća na zahtjev, bez naknade.

2. Izuzećem od primjene stavka 1. države članice mogu dopustiti društvima koja se navode u članku 11. da objave:

- (a) skraćenu bilancu koja prikazuje samo one pozicije kojima prethode slova i rimske brojke u člancima 9. i 10.,

objavljujući posebno tražene informacije u zagradama pod pozicijom D naslovom II. u okviru „Aktive” i pozicijom C u okviru „Pasive” u članku 9. i pod pozicijom D naslovom II. u članku 10., ali u ukupnom iznosu za sve pozicije o kojima je riječ; i

- (b) skraćene bilješke uz financijske izvještaje bez objašnjenja koje se traže u članku 43. stavku 1. točkama 5. do 12. Međutim, bilješke moraju objavljivati informacije navedene u članku 43. stavku 1. točki 6. u ukupnom iznosu za sve pozicije o kojima je riječ.

Primjenjuje se članak 12.

Pored toga, države članice mogu takva trgovačka društva osloboditi od obveze da objavljuju svoje račune dobiti i gubitka i godišnja izvješća i mišljenja osoba odgovornih za reviziju računa.

3. Države članice mogu dopustiti društvima navedenima u članku 27. da objave:

- (a) skraćene bilance koje pokazuju samo one pozicije kojima prethode slova i rimske brojke u člancima 9. i 10. objavljujući posebno, bilo u bilanci ili u bilješkama uz financijsko izvješće:

— pozicija C naslov I. točka 3., pozicija C naslov II. točke 1., 2., 3. i 4., pozicija C naslov III. točke 1., 2., 3., 4. i 7., pozicija D naslov II. točke 2., 3. i 6. i pozicija D naslov III. točke 1. i 2. u okviru „Aktive” i pozicija C točke 1., 2., 6., 7. i 9. u okviru „Pasive” u članku 9.,

— pozicija C naslov I. točka 3., pozicija C naslov II. točke 1., 2., 3. i 4., pozicija C naslov III. točke 1., 2., 3., 4. i 7., pozicija D naslov II. točke 2., 3. i 6., pozicija D naslov III. točke 1. i 2., pozicija F točke 1., (2), (6), (7) i (9) i pozicija I točke 1., 2., 6., 7. i 9. u članku 10.,

— informacije tražene u zagradama pod pozicijom D naslovom II. u okviru „Aktive” i pozicijom C u okviru „Pasive” u članku 9. u ukupnom iznosu za sve pozicije o kojima je riječ i posebno za poziciju D naslov II. točke 2. i 3. u okviru „Aktive” i poziciju C točke 1., 2., 6., 7. i 9. u okviru „Pasive”,

— informacije koje se traže u zagradama u poziciji D točki II. u članku 10. u ukupnom iznosu za sve pozicije o

kojima je riječ i posebno za poziciju D naslov II. točke 2. i 3.;

ODJELJAK 11.

Revizija

Članak 51.

(b) skraćene bilješke uz financijski izvještaj bez informacija koje se traže u članku 43. stavku 1. točkama 5., 6., 8., 10. i 11.. Međutim, bilješke uz financijski izvještaj moraju davati informacije navedene u članku 43. stavku 1. točki 6. u ukupnom iznosu za sve pozicije o kojima je riječ.

1. (a) Društva moraju svoje godišnje financijske izvještaje podnijeti na reviziju koju provodi jedna ili više osoba koje su prema nacionalnom pravu ovlaštene za reviziju financijskih izvještaja.

Ovaj stavak je bez utjecaja na stavak 1. ako se on odnosi na račun dobiti i gubitka, godišnje izvješće i mišljenje osobe odgovorne za reviziju računa.

(b) Osoba ili osobe koje su odgovorne za reviziju financijskog izvještaja moraju također provjeriti je li godišnje izvješće u skladu s godišnjim financijskim izvještajem za istu financijsku godinu.

Primjenjuje se članak 12.

2. Države članice mogu osloboditi društva iz članka 11. od obveze propisane stavkom 1.

Članak 48.

Kada se godišnji financijski izvještaj i godišnje izvješće objave u cijelosti oni moraju biti reproducirani u formi i tekstu na osnovu kojega je osoba odgovorna za reviziju računa napisala svoje mišljenje. Oni moraju biti popraćeni cijelim tekstom njihovog izvješća. Ako je osoba odgovorna za reviziju računa dala bilo kakve kvalifikacije ili je odbila izvijestiti o računima, ta činjenica se mora objaviti i potrebno je navesti razloge.

Primjenjuje se članak 12.

3. Kada je odobreno izuzeće predviđeno stavkom 2., država članica uvodi primjerene sankcije u svoje zakone za slučajeve u kojima godišnji financijski izvještaji ili godišnja izvješća takvih trgovačkih društava nisu izrađena u skladu sa zahtjevima ove Direktive.

ODJELJAK 12.

Članak 49.

Ako godišnji financijski izvještaj nije objavljen u cijelosti potrebno je naznačiti da je objavljena verzija skraćena i naznaku registra u kojem je izvješće evidentirano u skladu s člankom 47. stavkom 1. Tamo gdje takvo evidentiranje još nije na snazi potrebno je tu činjenicu objaviti. Ovo izdanje ne smije biti popraćeno izvješćem koje izdaje osoba odgovorna za reviziju računa, već mora biti objavljeno da li je ovo izvješće izdano uvjetno ili bez ili je odbijeno.

Završne odredbe

Članak 52.

1. Odbor za kontakt se osniva pod pokroviteljstvom Komisije. Njegova funkcija je:

Članak 50.

Zajedno s godišnjim financijskim izvještajem i na sličan način mora se objaviti:

— predložena raspodjela dobiti ili postupanje s gubitkom,

— raspodjela dobiti ili postupanje s gubitkom,

ako te stavke nisu sadržane u godišnjem financijskom izvještaju.

(a) da olakša, bez utjecaja na odredbe članaka 169. i 170. Ugovora, usklađenu primjenu ove Direktive kroz redovne sastanke koji se bave, posebno, praktičnim problemima koji proizlaze iz primjene Direktive;

(b) da savjetuju Komisiju, ako je to potrebno, u pogledu daljnjih izmjena Direktive.

2. Odbor za kontakt čine predstavnici država članica i predstavnici Komisije. Predsjednik odbora je predstavnik Komisije. Komisija osigurava tajništvo.

3. Odbor saziva predsjednik, bilo na vlastitu inicijativu ili na zahtjev člana Odbora.

Članak 53.

1. Za potrebe ove Direktive, europska jedinica za račun je ona koja je definirana Odlukom Komisije br. 3289/75/EZUČ od 18. prosinca 1975. ⁽¹⁾. Protuvrijednost u domaćoj valuti se obračunava inicijalno po stopi dobivenoj na datum kad je ova Direktiva usvojena.

2. Svakih pet godina Vijeće, djelujući po prijedlogu Komisije, ispituje, i ako je to potrebno, revidira iznose izražene u europskim jedinicama za račun u ovoj Direktivi, obzirom na gospodarska i monetarna kretanja u Zajednici.

Članak 54.

Ova Direktiva ne utječe na zakone država članica koji zahtijevaju da godišnji financijski izvještaji trgovačkih društava koja ne potpadaju pod njihovu jurisdikciju budu evidentirana u registru u kojem su upisane podružnice takvih trgovačkih društava.

Članak 55.

1. Države članice donose zakone i druge propise potrebne za usklađivanje s ovom direktivom u roku dvije godine od njenog priopćenja. One o tome odmah obavješćuju Komisiju.

2. Države članice mogu propisati da se odredbe koje se spominju u stavku 1. ne primjenjuju do proteka razdoblja od 18 mjeseci od završetka razdoblja predviđenog tim stavkom.

To razdoblje od 18 mjeseci može, međutim, biti pet godina:

- (a) za *unregistered companies* u Ujedinjenoj Kraljevini i Irskoj;
- (b) kod primjene članaka 9. i 10. i članka 23. do 26. koji se odnose na obrasce bilance i računa dobiti i gubitka, ako je država članica propisala druge obrasce za te dokumente, i to unazad najviše tri godine od priopćenja o ovoj Direktivi;
- (c) radi primjene ove Direktive u pogledu obračuna i iskazivanja amortizacija u bilancama koje se odnose na stavke imovine navedene u članku 9. poziciji C naslovu II. točkama 2. i 3., i članku 10. poziciji C naslovu II. točkama 2. i 3.;
- (d) radi primjene članka 47. stavka 1. ove Direktive, osim u pogledu trgovačkih društava koja već imaju obvezu objavljivanja po članku 2. stavku 1. točki (f) Direktive 68/151/EEZ. U tom slučaju se primjenjuje članak 47.

stavak 1. podstavak 2. ove Direktive na godišnje financijske izvještaje i na mišljenje koje napiše osoba odgovorna za reviziju izvještaja;

(e) radi primjene članka 51. stavka 1. ove Direktive.

Nadalje, ovo razdoblje od 18 mjeseci može se produžiti na osam godina za društva čiji je glavna djelatnost brodski prijevoz robe i koje već postoje na datum kad su odredbe koje se spominju u stavku 1. stupile na snagu.

3. Države članice trebaju osigurati da dostave Komisiji tekst glavnih odredaba nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva.

Članak 56.

Obveza da se u godišnjim financijskim izvještajima iskazuju stavke propisane člancima 9., 10. i člancima 23. do 26. koje se odnose na povezana poduzeća, i obveza da se dostave informacije koje se odnose na ta poduzeća u skladu s člankom 13. stavkom 2., člankom 14. ili člankom 43. stavkom 1. točkom 7., stupa na snagu istodobno s Direktivom Vijeća o konsolidiranim financijskim izvještajima.

Članak 57.

1. Do stupanja na snagu Direktive Vijeća o konsolidiranim financijskim izvještajima, a bez utjecaja na odredbe Direktiva 68/151/EEZ i 77/91/EEZ, države članice ne trebaju primjenjivati na trgovačka društva ovisna o bilo kakvim grupama koje su regulirane njihovim nacionalnim pravom odredbe ove Direktive u pogledu sadržaja, revizije i objavljivanja godišnjih financijskih izvještaja takvih ovisnih trgovačkih društava ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:

- (a) matično društvo mora podlijegati zakonima države članice;
- (b) svi članovi društva ili članovi društva kćeri moraju dati suglasnost s izuzećem od takve obveze; suglasnost mora biti dana za svaku financijsku godinu;
- (c) matično društvo mora izjaviti da jamči za sve obveze koje preuzme društvo kćer;
- (d) službene izjave iz stavka (b) i (c) moraju biti objavljene od strane društva kćeri u skladu s člankom 47. stavkom 1. podstavkom 1.;
- (e) godišnji financijski izvještaji društva kćeri moraju biti konsolidirani u godišnjim financijskim izvještajima grupe;

⁽¹⁾ SL L 327, 19.12.1975., str. 4.

(f) izuzeće koje se odnosi na pripremu, reviziju i objavu godišnjih financijskih izvještaja ovisnih društava treba biti objavljeno u bilješkama uz godišnji financijski izvještaj grupe.

2. Članci 47. i 51. primjenjuju se na godišnje financijske izvještaje grupe.

3. Članci od 2. do 46. primjenjuju se što je više moguće na godišnje financijske izvještaje grupe.

Članak 58.

1. Do stupanja na snagu Direktive Vijeća o konsolidiranim godišnjim financijskim izvještajima, i bez utjecaja na odredbe Direktive 77/91/EEZ, države članice ne trebaju primjenjivati na trgovačka društva koja su vladajuća unutar grupe, a koja su regulirana njihovim nacionalnim zakonima, odredbe ove Direktive koje se odnose na reviziju i objavu računa dobiti i gubitka takvih vladajućih društava, ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:

(a) ovo izuzeće vladajuće društvo mora objaviti u skladu s člankom 47. stavkom 1.;

(b) godišnji financijski izvještaji vladajućeg društva moraju biti konsolidiran u godišnjim financijskim izvještajima grupe;

(c) izuzeće koje se odnosi na reviziju i objavu računa dobiti i gubitka vladajućeg društva mora biti navedeno u bilješkama uz godišnje financijske izvještaje grupe;

(d) dobit ili gubitak vladajućeg društva, određen u skladu s načelima ove Direktive, mora biti iskazan u bilanci vladajućeg društva.

2. Članci 47. i 51. primjenjuju se na godišnje financijske izvještaje grupe.

3. Članci od 2. do 46. primjenjuju se, što je više moguće, na godišnje financijske izvještaje grupe.

Članak 59.

Do naknadnog usklađenja države članice mogu dopustiti procjenu udjela u povezanim poduzećima pomoću metode udjela, uz uvjet da su ispunjeni sljedeći uvjeti:

(a) korištenje te metode procjene mora biti navedeno u bilješkama uz financijske izvještaje trgovačkog društva koje ima takve udjele;

(b) iznos svih postojećih razlika, u vrijeme kupnje tih udjela između njihove nabavne cijene i postotka kapitala koji oni predstavljaju, uključujući i rezerve povezanog poduzeća, njegovu dobit i gubitak te prenesenu dobit i gubitak, mora se posebno iskazati u bilanci ili u bilješkama uz financijske izvještaje trgovačkog društva koje ima takve udjele;

(c) nabavna cijena tih udjela se povećava ili smanjuje u bilanci trgovačkog društva koje ima takve udjele za iznose dobiti ili gubitaka ostvarenih od strane povezanih poduzeća prema postotku kapitala koji posjeduju;

(d) iznosi navedeni u točki (c) se iskazuju svake godine u računu dobiti i gubitka trgovačkog društva koje ima takve udjele kao posebna stavka s odgovarajućim naslovom;

(e) kad neko povezano poduzeće isplati dividendu trgovačkom društvu koje ima takve udjele, njihova knjigovodstvena vrijednost se smanjuje u skladu s tim;

(f) kad iznosi iskazani u računu dobiti i gubitka u skladu s točkom (d) prelaze iznos dividende koja je već primljena ili plaćanja koje se može potraživati, iznos razlika koji se ne može raspodijeliti članovima društva mora se staviti u rezervu.

Članak 60.

Do naknadnog usklađenja države članice mogu propisati da se ulaganja u kojima su investicijska društva, u smislu značenja članka 5. stavka 2., uložila svoja sredstva, procjenjuju na temelju njihove tržišne vrijednosti.

U takvom slučaju, države članice također mogu osloboditi investicijska društva s varijabilnim kapitalom obveze zasebnog iskazivanja vrijednosnih usklađivanja iz članka 36.

Članak 61.

Do stupanja na snagu Direktive Vijeća o konsolidiranim financijskim izvještajima, države članice ne trebaju primjenjivati na vladajuća društva unutar grupe koja su regulirana njihovim nacionalnim pravom odredbe članka 43. stavka 1. točke 2. u

pogledu iznosa kapitala i rezervi te dobiti i gubitaka predmetnih trgovačkih društava, ako se godišnji financijski izvještaji takvih trgovačkih društava procjenjuju po metodi udjela.

Sastavljeno u Bruxellesu 25. srpnja 1978.

Članak 62.

Za Vijeće

Predsjednik

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

K. von DOHNANYI
